

रोक्ष्यान्ति कपयो भीमविक्रमाः Bt. VIII. 120.

रुक्ष् १. f. १ Fracture; २ pain, रुक्षा / distress, disease, अनिश्चयमयि मकरकेन्द्रेनसो रुजमावहन्ति भिमतो मे Sak. III., क रुक्षा हृदयप्राणाथिनो Mal. III.; ३ toil, fatigue, effort. COMP.—प्रतिक्रिया f. treatment of diseases, practice of medicine.—सप्तन् n. excrement, feces.

रुण्ड m. n. A headless body, a trunk, बैलद्वैरुचरुण्डमुण्डनिक-रैवर्ती पिधते भुवः Ut. v.

रुत्त n. Any cry or noise, the note of birds, the humming of bees, पदे पदे हृसरुत्तुकारिभिः Rt. I. 5. COMP.—ज्ञ m. an augur. —न्याज m. simulated cry, mimicry.

रुद्ध vi. 2. P (pp. रुदितः; pres. रोदिति; desid. रुदिष्यति) १ To cry, to weep, to lament, आपि आवा रोदिः यथि दलति वज्रस्य हृदयम् Ut. I.; २ to roar, to howl.

रुदन् १. n. Weeping, crying, रुदितः lamentation, अत्यन्त-मासीकुदित वनेऽपि R. XIV. 69.

रुद्ध a. (f. रुत्ता) १ Obstructed, opposed; २ enclosed, besieged.

रुद्र I a. (f. रुत्ता) Dreadful, terrific, formidable. II m. १ A name of S'iva, R. II. 54; २ name of a group of gods, eleven in number who are regarded as inferior manifestations of S'iva, रुद्राणामपि

मूर्खानः क्षत्तुंकारत्तासिनः K. S. II. 26. COMP.—अरुष m. a kind

of tree and its berry; (the berry is used for rosaries), भस्मोद्गुलन भद्रमस्तु भवते हृत्राल-माले गुणम् K. Pr. x.—आवास m. १ the mount Kailasa; २ name of Benares; ३ cemetery.

52

रुद्राणी f. A name of Parvati, wife of Rudra.

रुद्ध vt. 7. U (pp. रुद्ध ; pres. रुण्डित्, हृद्धे; desid. रुहस्तिते) १ To stop, to arrest, to obstruct, to oppose, हस्तं कम्पयती रुण्डित् रशानव्यापारलोलांगुलिम् Mal. IV.; २ to hold, to keep, to sustain, सयःपाति प्रणयिहृदयं विप्रयोगे रुण्डि Megh. I. 10; ३ to shut, to block up, to confine, to bind, व्यालं बालपूलालत्नुभेरसो रोद्धं समुज्जु-

म्भते Bhartr. II. 6; ४ to besiege, to invest, to enclose, अहृण्यवनः साकेतम् P. Bh., Bt. XIV. 29; ५ to cover, to obscure; ६ to harass, to oppress. With अनु- (also 4. A) (pres. अनुरुप्यते) १ to comply with, to approve; २ to obey, e. g. अनुरुप्यस्व भगवतो एसिष्ट्यादेशमिति विज्ञापयामि; ३ to love, नानोरोस्ये जगद्गमीम् Bt. XVI. 23. अव्—१ to implant, to infix, e. g. इधरः सप्तो हृथवः यतेत्र कृतिभिः शुद्धिप्रस्तन्त्वणात्. उप्—१ to confine, to restrain; २ to obstruct, to block up, R. IV. 83; ३ to molest, यथा न मे सैनिकास्तपोवनमुपरुच्यति तथा निषेद्धम्भः Sak. II. नि—१ to obstruct, to stop, Bt. XVI. 20; २ to confine, M. XI. 176. वि— to obstruct, to quarrel with, to oppose. सप्र्—१ to obstruct, to check, स ष्ठुं पथि संरुद्धः पञ्चभिर्वा रथेन वा M. V. II. 295; २ to fetter, तुणमिव

लघु लश्मीनैव तात् संरुण्डि Bhartr. II. 17.

रुधिर I m. The planet Mars. II n. १ Blood, R. IX. 23; २ saffron. COMP.—अशन m. a Ra'kshasa, a demon.—आमव m. hemorrhage.

रुह m. A kind of deer, R. IX. 51.

रुष् vt. 6. P (pres. रुशति) To hurt, to kill.

रुषाती f. A disagreeable speech. रुष् I vt. 1. P (pres. रोषति) १ To injure, to kill; २ to vex. II vi. 4. U (pp. रुष् or रुषित pres. रुषितते) To be vexed or offended or annoyed, स्वकाव दोषान्मा मुहो मा रुषोऽधृता Bt. XV. 16.

रुष् { f. Anger, wrath, प्रब्रह्म-रुषा } निर्वच्छर्षी हि सन्तः, R. XVI. 80.

रुष् vi. 1. P (pp. रुद्ध; pres. रोहति; desid. रुक्षति) १ To rise, to ascend; २ to grow, to increase, to be developed, छिन्नोपि रोहते तहः Bhartr. II. 87. With अव्— to ascend, to ride. अव्— to descend. आ— to ascend, to mount. प्र— to grow, to germinate. (The senses of this root with or without a preposition are variously modified according to the noun with which it is joined; but all of them express the notion of ' motion upwards ' either literal or metaphorical).

Caus. (रोहयति-ते, रोपयति-ते) १ to elevate, to raise up; २ to plant, to put in, to fix; ३ to commit to the care of, to entrust, गुणवन्मुतरोपयतिविधः R. VIII. 11. With आ—१ to ascribe, to attribute; २ to put, to enter. वि— to heal (as a wound).

रुहा f. The *du'rva* grass. रुक्ष a. (f. रुत्ता) १ Rough, not smooth or soft, K. S. VII. 17; २ rough to the taste or feeling, harsh, रुक्षस्त्वं वाशति वायसोयम् Mrich. IX.; ३ uneven, uncouth, austere; ४ cruel, unkind, नितात्तरुक्षाभेनिवेशमीशम् R. XI. 43; ५ dry, arid, स्निग्ध-